

Ewa Szary-Matywiecka

"Trzy fabuły-jedno znaczenie", Olga Freidenberg, Tłum. W.Krzemień,
"Dialog" z.4 (1982) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 26/4 (90), 127

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ FREIDENBERG Olga: Trzy fabuły - jedno znaczenie. Tłum. W. Krzemień. "Dialog" 1982 z. 4 s. 95-108.

Przekład jednego z rozdziałów książki "Poetyka fabuły i gatunku literackiego", napisanej w 1925 r. przez Olę Freidenberg, wielką rosyjską badaczkę powinowactw mitów, przekazów folklorystycznych oraz fabuł literackich. Po latach zapomnienia, aktualnie w ZSRR wznawiane są jej książki. Przedmiotem przełożonego rozdziału jest analiza symbolicznego znaczenia serii fabuł osnutych wokół dwóch obrazowych motywów: "życia snem" oraz "poskromienia złościcy". Znaleźć je można u Szekspira, Calderona, Boccaccia, Cervantesa a także w wielu utworach rytualno-folklorystycznych. Autorka przedstawia splecenie się obu głównych motywów w tych fabułach: mimo konstrukcyjno-treściowych różnic pomiędzy fabułami splecenie się wątków, którymi są wypełnione, określa niezmiennie znaczeniową przeciwstawność życia i śmierci oraz panowania i odradzania się.

BP/90/3

E.Sz.M.

/I/ GUTOWSKI Wojciech: Kreator i medium. Wokół problemu tożsamości artysty. "Pamiętnik Literacki" 1982 z. 3/4 s. 85-109.

Tematem studium jest zawarta w programowych wypowiedziach modernistów refleksja nad zakresem suwerenności i indywidualnej kompetencji artysty w trakcie tworzenia. Tytułowe hasło "kreator - medium" odsłania jeden z dylematów modernistycznej świadomości: czy artysta jest autonomicznym podmiotem czynności twórczych, niezawisłym od wszelkich determinant - nie tylko społecznych, lecz również metafizycznych? czy przeciwnie - jest przedmiotem, biernym przekaznikiem siły, która przez niego przemawia? Autor analizuje m.in. wypowiedzi Miriama, Przybyszewskiego i Leśmiana. Szkic zawiera rozpoznania dotyczące znamiennego dla Młodej Polki procesu poszukiwania nowej roli artysty.

BP/90/4

M.K.